

Informatie betreffende de situatie rond Oekraïne, vrijdag 1 april 2022

- Russische Roebel
 - Russische eis betalen in Roebels
 - Hoe gaat NL/EU hier mee om
 - Overzicht zorgen EU lidstaten
 - Laatste ontwikkelingen sancties
 - Eerdere ontwikkelingen
-

Russische Roebel

Wat is er aan de hand?

President Poetin heeft per decreet aangekondigd dat buitenlandse afnemers van Russisch gas voortaan alleen nog maar kunnen betalen in roebels. Zo niet, dan draait Poetin de gaskraan dicht. Het decreet geldt alleen voor gas, olie noemt het niet.

Waarom wil Poetin dit?

Het lijkt lood om oud ijzer. Russische exporteurs kunnen de ontvangen buitenlandse valuta zelf ook in roebels omzetten. Maar kennelijk gebeurt dat laatste niet. Met het decreet zou Poetin verzekerd zijn van roebels. Dat stut de koers van de Russische roebel wat de import voor Rusland goedkoper maakt.

Hoe zou het er uit gaan zien?

Een genoemde mogelijkheid is dat afnemers een tweede rekening kunnen openen bij een westerse filiaal van een Russische bank. Ze betalen dan in euro's of dollars op hun eerste rekening waarmee de Russische bank (niet op de sanctielijst) met het westen roebels koopt bij de Russische Centrale bank, die wel op lijst staat zodat hiermee worden sancties geschonden. Na deze transactie komen de roebels op een tweede rekening bij de komen te staan. De ontvangen buitenlandse valuta kan Rusland stallen in landen die niet mee doen aan de sancties.

Zullen landen meewerken aan het decreet van Poetin?

Dat valt te bezien. Westerse landen spreken van chantage. En van contractbreuk. Ook financiële markten lijken vooralsnog niet te geloven dat het zo ver komt, de gasprijs daalde uiteindelijk zelfs licht na de aankondiging van Poetin.

Wat zijn de gevolgen?

Het decreet zou in eerste instantie gevolgen hebben voor de levering. Het zou ons land niet acuut in de problemen brengen, maar wel direct om acties vragen. In de EU is afgesproken dat alle gasbergingen per 1 oktober voor 90% gevuld moeten zijn; nu zijn de Nederlandse gasvoorraden voor ongeveer een vijfde gevuld. Er bestaan noodplannen voor deze situatie. Daarnaast zou het dichtdraaien van de kraan ook gevolgen hebben voor de prijs van gas. Beide effecten zijn hoogst onzeker.

Russisch decreet betreffende betaling van aardgasinvoer in roebel

We willen graag een onofficiële vertaling met u delen van het Russische decreet dat eerder vandaag door president Poetin is ondertekend over de speciale procedure voor de nakoming door buitenlandse kopers van verplichtingen jegens Russische aardgasleveranciers, zoals gepubliceerd

door Reuters: <https://www.reuters.com/article/ukraine-crisis-russia-gas-putin-decree/text-putins-decree-on-russian-gas-purchases-in-roubles-idUSL5N2VY5U7>

Belangrijkste elementen:

- Het besluit is van toepassing op betalingen voor de levering van aardgas uitgevoerd na 1 april.
- Buitenlandse kopers zullen speciale rekeningen bij Gazprombank moeten gebruiken voor de invoer van aardgas. De buitenlandse koper zal vreemde valuta op een speciale rekening van het type "K" storten. In de tussentijd zal Gazprombank namens haar roebels inzamelen en deze overboeken naar een andere speciale rekening. De bank zal dan de roebels overboeken van de speciale rekening van de buitenlandse koper op de speciale rekening van Gazprom.
- Gazprombank kan dergelijke rekeningen openen zonder de aanwezigheid van een vertegenwoordiger van de buitenlandse koper.

Gevolgen en reactie EU/ Nederland

De gevolgen voor Nederland en de EU zijn nog zeer ongewis. Verschillende deskundigen geven uiteenlopende verwachtingen en ook de recente mededeling van Gazprom dat er een financiële constructie wordt opgezet die het voor buitenlandse partijen mogelijk moet maken om het gas in Euro's te blijven afrekenen is op zich goed nieuws maar zorgt ook voor nog meer verwarring. Wat wel heel duidelijk is, is dat zowel de G7 landen als alle EU landen publiek verklaard hebben om niet in Roebels te gaan betalen omdat dit in de gasleveringscontracten niet is afgesproken en het dus op juridische gronden niet kan en niet mag.

Dat roept dan gelijk de vraag op of Europa zich kan redden zonder Russisch gas. De Europese Commissie is daar optimistisch over. De actuele cijfers rechtvaardigen dit optimisme echter niet. Europa importeert ongeveer 170 miljard kubieke meter (bcm) gas per jaar via pijpleidingen uit Rusland. Nederland gebruikt per jaar 40 bcm waarvan zo'n 6 bcm uit Rusland komt. Na het uitbreken vd oorlog in Oekraïne is - gecoördineerd door de Europese Commissie - scherp gekeken naar alternatieve aanlevering van aardgas. Dit heeft tot nu toe opgeleverd dat er uit Qatar mogelijk 40-50 extra bcm kan komen, toezegging van de VS dag na de toppen in Brussel 15 bcm extra en vanochtend werd bekend dat Noorwegen vanaf mei 20 bcm per jaar extra kan leveren. Goed nieuws deze mondiale solidariteit met Europa maar opgeteld nog niet de helft van wat we gebruiken. Natuurlijk gaan we met z'n allen ook flink besparen en kan Nederland bij het aanzwengelen van gas uit de kleine off shore gasvelden over 1,5 – 2 jaar 6 bcm extra winnen maar het blijft een dunne draad waar we de komende tijd op balanceren. De zomer komen we absoluut door maar het wordt spannend halverwege de komende winter. Spannend voor Nederland maar in het bijzonder voor ondernemers, want bij dreigende tekorten gaan prijzen omhoog en wordt het moeilijker de business case rond te maken.

Overzicht zorgen EU lidstaten over sancties

Tijdens een bijeenkomst met Europese zusterorganisaties over de laatste ontwikkelingen op het gebied van sancties m.b.t. Oekraïne kwam naar voren dat er nog veel onduidelijk is over de sancties en de toepassing ervan.

- De onduidelijkheid omtrent de sancties uit zich op verschillende manieren. Zo is het voor bedrijven die in Rusland actief zijn een zeer complexe situatie, waarbij bedrijven te maken kunnen krijgen met regeldruk, boetes en onteigening vanuit Rusland. Tegelijkertijd mogen bepaalde Europese bedrijven geen handeldrijven met Rusland, maar zijn zij nog wel gebonden aan eerder gemaakte afspraken, met financiële consequenties tot gevolg. Er wordt overwogen om politici te vragen volledige sancties tegen Rusland in te voeren om ervoor te zorgen dat bedrijven uit contracten met Russische klanten met financiële gevolgen kunnen komen.
- Ook de Russische tegensancties zijn vaak erg onduidelijk, onvolledig en tegenstrijdig. De Association of European Businesses belde in vanuit Rusland en vroeg om specifieke casussen bij hen aan te kaarten, zodat zij kunnen ondersteunen. Russische sancties zien toe op bepaalde goederen, die verder niet gedefinieerd werden door de Russische regels, waardoor het voor Europese bedrijven vaak onduidelijk is of ze onder de sancties vallen of niet.
- De sancties (vanuit de EU en Rusland), de verantwoordelijk van bedrijven daarin en het toepassingsbereik ervan worden ervaren als onduidelijk. Dit komt sterk naar voren. Uit de meeting met DG TAXUD en FISMA kwamen geen bevredigende antwoorden.
- Verder speelt het onderwerp overcompliance. Transacties of goederen die niet onder de sancties vallen worden vaak alsnog geblokkeerd door banken, havenwerkers weigeren Russische schepen te laden en te lossen etc. Overcompliance is ook een probleem in Rusland. In de context van tegensancties tegen 'onvriendelijke landen' worden (huur)contracten niet verlengd en wordt er uit voorzorg geen handel gedreven.
- Dit probleem is ook gerelateerd aan de onduidelijkheid in de sancties. Een specifiek voorbeeld betreft luxe alcoholproducten, waarbij er twee classificeringen werden gehanteerd om te bepalen of een fles alcohol al dan niet onder de sancties valt. Dit heeft er toe geleid dat Italië er een compleet eigen interpretatie op de sancties op nahoudt, wat in feite betekent dat er een exportverbod is.
- Tenslotte bestaan er zorgen doordat trademarks niet meer effectief zijn om parallelle import tegen te gaan; door de sancties is criminele handel in producten die onder de sancties vallen toegenomen. Waar bedrijven normaliter hun trademark kunnen gebruiken om hun producten te beschermen, lukt dat nu niet meer.

Laatste ontwikkelingen sancties

1. Additional sanctions

On 31 March, the **UK** announced that 14 more individuals and entities will be [sanctioned](#), for spreading propaganda. All the UK listings may be found [here](#).

Also on 31 March, **Australia** [announced](#) the imposition of tariffs amounting to 35% on all imports from Russia and Belarus. In addition, it is expected that today, Australia will also officially announce the withdrawal of Russia's and Belarus' Most-Favoured Nation (MFN) status, which takes effect from 25 April 2022 and will be on top of the tariff rate increase.

Moreover, the **US** [announced](#) more sanctions targeting evasion networks and Russian technology companies, with the OFAC designating 21 entities and 13 individuals.

2. Russian countermeasures

- Payment for the supply of natural gas carried out after 1 April 2022

On 31 March, President Putin signed a [decree](#) on the special procedure for the fulfilment by foreign buyers of obligations to Russian natural gas suppliers.

Today, the Board of Directors of the Bank of Russia established the [K-type bank account regime](#) for settlements with foreign buyers for natural gas in accordance with clause 10 of Decree No. 172 of the President of the Russian Federation dated March 31, 2022 (hereinafter. referred to as Decree No. 172). An authorized credit organisation opens bank accounts of type “K” in roubles and foreign currency for foreign buyers at their request. Funds in foreign currency under contracts for the supply of natural gas are credited to a type "K" bank account in this currency. For the sale of foreign currency, the funds of a foreign buyer, on his behalf, are debited from his account of type “K” in foreign currency, the conversion takes place in accordance with the procedure specified in paragraph 6 of Decree No. 172, and following the results of the conversion, funds in roubles are credited to a bank account of type “K” in roubles. Rouble funds are debited from a type K bank account in roubles to the accounts of Russian natural gas suppliers. Other debits and credits to type “K” bank accounts, such as misdirected funds or payment for services of an authorized credit institution, are carried out in accordance with standard bank account terms and conditions.

- [Export restrictions on sunflower oil and seeds](#)

On 31 March, Russia also [announced](#) their decision to impose a quota on sunflower oil exports and ban the export of sunflower seeds and rapeseed. As of 1 April 2022, a ban on sunflower seeds and rapeseed exports is introduced. As of 15 April 2022, a cap will apply on exports of sunflower oil (1.5 million tonnes) and meal (700,000 tonnes). The measures will remain in place until 31 August 2022.

- [Unofficial translation of decrees 311 and 313](#)

We would like to share with you attached and for your information the unofficial translation of the following decrees:

- Decree No. 311 About measures on the implementation of the Decree 100 on the application of special economic measures in the field of foreign economic activity for the purpose of ensuring the security of the Russian Federation, which pertains to export restrictions of goods.
- Decree No 313, listing foreign states and territories in respect of which a ban on the export of certain types of goods is introduced.

3. Support measures at EU Member State level

We would like to share with you attached measures that have been taken so far by some EU Members States, as communicated by our members. We invite members to share with us more information on respective support measures at national level.

Eerdere sanctie ontwikkelingen

BusinessEurope publiceerde op vrijdag 25 maart een overzicht van de laatste ontwikkelingen op het gebied van sancties tegen Rusland. Hierin worden de volgende onderwerpen besproken:

1. Results from the European Council and G7 meetings

Op 24 maart heft de Europese Raad de *Conclusions on the Russian military aggression against Ukraine* aangenomen, die te vinden zijn via deze [link](#).

De G7 leiders hebben een statement uitgebracht waarin intensievere samenwerking om loopholes in de sancties adresseren. Het statement is te vinden via deze [link](#).

2. Joint Statement regarding the application from Belarus for accession to the WTO

Op 24 maart heeft een aantal WTO-leden een [joint statement](#) ondertekent dat de aanvraag voor toetreding tot de WTO van Wit-Rusland niet verder in behandeling wordt genomen.

3. More guidance on EU sanctions will be published soon

Het Directoraat Generaal FISMA van de Europese Commissie heeft een [webpagina](#) gelanceerd die gewijd is aan de EU-sancties. Hier kan relevante informatie over de sancties worden gevonden en *guidance documents* die eerder al waren gepubliceerd. Nieuwe documenten die antwoorden geven op vragen gerelateerd aan de sancties worden hier ook beschikbaar gesteld.

4. Commission adopts Temporary Crisis Framework to support the economy in context of Russia's invasion of Ukraine in the area of State Aid

Op 23 maart heeft de Europese Commissie het [Temporary Crisis Framework](#) aangenomen, die lidstaten de gelegenheid moet bieden om de economie te steunen in relatie tot de Russische invasie door middel van flexibelere staatssteunregels.

5. Additional Sanctions

Op 24 maart hebben zowel de VS als het VK extra maatregelen aangekondigd:

- The **US** Treasury adopted [sanctions](#) against Russia's Defense-Industrial Base, the Russian Duma and Its Members, and Sberbank CEO.
- The **UK** also sanctioned more individuals and entities, that are now subject to asset freezes. You access the relevant [Press release](#) and the [Notice](#).

6. Draft law in Ukraine proposes seizure of assets from non-Russian entities that have operations in Russia (zie Bijlage 1 voor de draft act)

A draft law in the Verkhovna Rada came to our attention, which seeks to expand existing legislation on the seizure of assets of legal entities owned by the Russian Federation and of individuals who are the citizens of the Russian Federation, to also allow the Ukrainian Government to seize assets from non-Russian entities that have operations in Russia. This could potentially impact European companies that are present both in Ukraine and Russia. You may find the draft law attached for your information.

7. Countermeasures adopted by Russia

Op 23 maart heeft de Doema een commissie in het leven geroepen om sancties te analyseren en tegensancties voor te stellen. BusinessEurope en VNO-NCW & MKB-Nederland blijven de situatie volgen en delen verdere informatie als deze beschikbaar is.

8. Response DG GROW on challenges companies face

BusinessEurope deelde op 29 verder het antwoord van het Directoraat Generaal GROW van de Europese Commissie uit de doorlopende communicatie tussen BusinessEurope en de Commissie. Het document (Bijlage 2) geeft een goed overzicht van de activiteiten van de Commissie op dit gebied.